KEHA-keskuksen lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta

Pauliina Smolander
maksatusjohtaja

KEHA-keskus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä
työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus

3 § Työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset

- *Muutos sulkisi kotitaloudet työnantajina palkkatuen ulkopuolelle. Muutos ei estäisi palkkatuen myöntämistä luonnolliselle henkilölle, joka toimii ammatin- tai elinkeinoharjoittajana ja palkkaa työntekijän tähän toimintaan. Palkkatuen myöntäminen edellyttäisi siten jatkossa työnantajalta aina y-tunnusta. Lisäksi momenttiin lisättäisiin uusi 6 kohta, jonka mukaan palkkatukea ei myönnettäisi, jos tukea hakevalle työnantajalle olisi ennen palkkatuen myöntämistä myönnetty muuta tukea tuella palkattavasta henkilöstä aiheutuviin palkkakustannuksiin niin, että TE-toimiston arvion mukaan palkkatukea todellisuudessa maksettaisiin vain vähäinen määrä.*

- KEHA-keskuksen näkökulmasta uudistus on hyvä. Kun kotitaloudet jäävät tuen ulkopuolelle, voidaan tuen saavutettavuutta tarkastella uudelleen. Nykyisestä paperiasioinnista voidaan siirtyä täysin sähköiselle hakualustalle, kun tuen saajalla tulee olla y-tunnus ja asiointi voi tapahtua valtuuttamalla suomi.fi valtuutuksella, käyttäen nykyiseen tapaan väestörekisteriä tietolähteenä.

5 §. Palkkatuella katettavat palkkakustannukset

- Palkkatuella katettavilla palkkakustannuksilla tarkoitetaan työntekijälle työajan tai urakan suorittamisen perusteella maksettavaa ~~ennakonpidätyksen~~ työttömyysvakuutusmaksun alaista palkkaa.
- Palkkakustannuksiin ei kuitenkaan lueta:

- 1) lomarahaa eikä lomakorvausta tai sitä vastaavaa korvausta~~; jos vuosiloma-ajan palkka maksetaan työsuhteeseen sovellettavan työehtosopimuksen mukaan lomarahana, voidaan lomarahasta työnantajan pyynnöstä lukea palkkakustannuksiin osuus, joka vastaa palkkatukijakson aikana pidettyä vuosilomaa;~~
- KEHA-keskus esittää, että esityksen 5 § muutettaisiin siten, että ennakonpidätyksen alaisten palkkakustannusten sijasta säännöksessä käytettäisiin käsitettä työttömyysvakuutusmaksun alainen palkka
- Palkkatukea koskevissa säännöksissä ei ole tarkoituksenmukaista huomioida lomarahoja koskevaa poikkeusta, joka ei ole laintasoinen ja huomioi vain joitakin työehtosopimuksia.

10 §. Palkkatuki oppisopimuskoulutuksessa

- Oppisopimuskoulutukseen myönnettävän palkkatuen kesto on palkkatukea myönnettäessä mitoitettava koko sille ajalle, jonka työ- ja elinkeinotoimisto arvioi tarkoituksenmukaiseksi , kuitenkin enintään 24 kuukautta kerrallaan, jos 2 §:n 2 momentissa tarkoitetut edellytykset täyttyvät. Tukiaikaa voidaan kuitenkin 3 §:n 3 momentin 5 kohdassa ja 4 §:n 1 momentissa säädetyn estämättä jatkaa, jos henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukainen oppisopimuskoulutuksen kesto muuttuu koulutuksen aikana. Jatkohakemus on toimitettava työ- ja elinkeinotoimistolle ennen myönnetyn tukijakson päättymistä.

- KEHA-keskus esittää lakiin ja sen soveltamisohjeeseen tarkennettavan, että palkkatukipäätös oppisopimukseen voidaan tehdä enintään 24 kuukaudeksi kerrallaan määrärahojen puitteissa. Tämä antaa tuen myöntäjälle mahdollisuuden tarkastella myös jakson toteutumista ja varmistaa, ettei määrärahoja sidota liian pitkälle, niiden täysimääräisen käytön varmistamiseksi.

11 §. Tuella palkatun siirtäminen

- *Edelleen siirtämistä koskevia nykyisiä ehtoja muutettaisiin siten, että käyttäjäyritystä koskisi mahdollisimman pitkälle samat ehdot, jotka koskevat myös palkkatukea saavaa työnantajaa.*
- *Näin ollen tuella palkattua ei voisi siirtää sellaiselle työnantajalle, joka ei voisi itse saada palkkatukea. Edellytysten tarkistamiseksi edelleen siirtämiseen tulisi hakea lupaa ja työ- ja elinkeinotoimisto tekisi luvan myöntämisestä päätöksen nykyisen ilmoitusmenettelyn sijasta.*

- KEHA-keskuksen näkökulmasta olisi työllistetylle epäedullista ottaa edelleen siirtämistä koskevat uudet ehdot käyttöön ilman siirtymäsäännöstä. Uuden lain voimaantulon jälkeen alkavaan edelleen siirtämiseen ei tulisi soveltaa uutta sääntelyä riippumatta siitä, onko palkkatuki myönnetty ennen lain voimaantuloa vai sen jälkeen. Ennen uuden lain voimaantuloa koskeviin päätöksiin tulisi soveltaa lain voimassa ollessa käytössä olleita menettelyjä, jotta työllistetyn asema ei heikentyisi.
- KEHA-keskus esittää lisättäväksi asiaa koskevan siirtymäsäännöksen.

Muita huomioita hallituksen esitykseen

- *55 vuotta täyttäneen työllistämistuessa, koska de minimis -asetuksen mukaisesti tukea voitaisiin myöntää enintään 200 000 euroa kolmen verovuoden aikana yhdelle työnantajalle, ehdotetaan, että tuki myönnettäisiin muuna kuin valtiontukena. Jotta tuki ei kuuluisi valtiontukisääntelyn piiriin, se tulisi myöntää ilman viranomaisen tarkoituksen-mukaisuusharkintaa eikä tuki saisi olla valikoiva.*
- KEHA-keskus pitää esitettyä ratkaisua hyvänä, ja toteaa, että muotoilu mahdollistaa tuessa julkishallinnon automaattisen päätöksenteon

- *Säännös kunnan lisätuesta kumottaisiin.*
- KEHA-keskus pitää säädöksen kumoamista perusteltuna ja hallintoa niin kunnissa kuin tuen maksajaviranomaisessa keventävänä.

- KEHA-keskus toteaa, että osana julkisen työvoimapalvelun toimeenpanoa saavutettava ja selkeä luettelo palkkatuella korvattavista tulolajeista on erittäin hyvä uudistus. Se, että KEHA-keskus ylläpitäisi luetteloa, mahdollistaisi palkkatuen toimeenpanon ilman erillisiä asetusmuutoksia tapauksissa, joissa tulolajeihin tulisi vuosimuutoksia tai muita ennakoimattomia muutoksia. Niitä tulee vuositasolla useita kertoja.

- KEHA-keskus toteaa, että esityksessä on huomioitu viranomaisen ylläpidon ja kehittämisen tarpeet hyvin.

Hallituksen esitys on mahdollistava

- Hallituksen esitys mahdollistaa prosessissa luottamuksen työnantajiin lisääntymisen, esimerkiksi niin, että työsopimusten toimittamisesta tai erillisestä ehdosta toimittamista koskien palkkatukipäätöksissä voidaan luopua.

- Palkkatuen uudistuvaan tietojärjestelmään rakennetaan vain sähköinen asiointi, ja paperiasioinnista luovutaan vaiheittain. Julkisen hallinnon automaattista päätöksentekoa voidaan lisätä.

- KEHA-keskus kiinnittää huomiota siihen, että lausuntopalautteet on huomioitu valmistelussa hyvin. KEHA-keskus on valmistellut yhdessä verohallinnon kanssa uudistuvan palkkatuen tietoluvan mukaisen tietoprofiilin ja käynnistänyt tekniset valmistelut tietosisällön saamiseksi uuteen käsittelyjärjestelmään. Rekrytointitukikokeilussa testatulla automaattisella maksu-ehdotelmalla on voitu mallintaa samalla automaattista maksuehdotelmaa palkkatuen saajille, mikä tulee helpottamaan ja nopeuttamaan merkittävästi tuen maksua saajille. Laajennus voidaan toteuttaa jo ensi vaiheessa toimeenpano-uudistuksena palkkatukea saaville kunnille.